

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Készítve 10 1/2 — kr.
Felvéve 5 " —
Mogyoróvire 2 " 50 "
Egy hora 1 " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű és többzetű hirdetések alk. szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helyzet díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Azok a milliók.

Ahhoz már éppen úgy hozzászokhattunk, hogy a delegációk hadügyi szükségletekre évről-évre növekedő milliokat szavazzanak meg, mint a mily bizonyosra szokták venni a mezőgazdák azt, hogy a három fagyos szent napján a hideg megveszi a vetéseket.

Am az a károsodás, melyet a hadügyi szükségleteknek évről-évre való emelkedése idéz elő a nemzeti vagyonban, aligha csekélyebb annál, mint a mit egy váratlan fagy okoz a tavaszi vetésekben és rontja meg vele nem csak a mezőgazdákat, hanem a szegényebb népsztyát is.

Valahányszor az a csodálatosan összenőtt testület, a melyet delegációknak neveznek — összeül akár Budapesten, akár Bécsben — az mindig veszedelem a nemzetre, mert mindig csak újabb és újabb terheket hárít át a nemzetre csak azért, hogy a nagyhatalmi állással járó ugynevezett közös hadügyi szükségletek fedezhetőek legyenek.

Hirtelenében meg sem tudjuk számszerűleg határozni azt a sok-sok millió forintot, a melylyel a közös hadügyi szükségleteket fedezték 1867. óta egyre növekvőleg. 1867. óta körülbelül 195 millió forinttal emelkedett a hadügyi szükséglet czimén felvett kiadási tétel.

Persze a közös hadügyi miniszternek soha eszébe sem jut kissé szétneznii azon a területen is, a melyeken a nemzeti vagyon erőforrásai és a közjóvédelem szerzésének a forrásai megláthatók.

Soha eszébe nem jutott még egyik hadügyminiszternek is, szemügyre venni a két állam adófizető közönségének adóképességét, mert máskülönbözben lehetetlen lett volna olykor meg nem látnia, hogy az osztrák, s még kevésbé a magyar állam adózó közönsége, immár nem győzik azt a töméntelen áldozatot, melyet a hadsereg szükségleteinek fedezete czimén tőle évről-évre követelnek.

Most is például a napokban egybeült delegációk elé a közshadügyi-kormány olyan előterjesztéssel járult, a mely a múlt évihez képest csak éppen 8 és fél millió forintot többet mutat, eltekintve attól, hogy több évre előirányzott: ugynevezett rendkívüli szükséglet czimén, a költségvetésbe beábitott fedezeti tételek felvett összegek jó részét elköltik, s a mikor a későbbi évek szükségletét kellene fedezni, akkor előszedik a — póthiteleket és más egyebet, és a tisztelt adózó polgároknak nem marad más teendőjük, mint fizetni az adót és — gyönyörködni a pompásan felszerelt hadsereg különböző fegyvernemeiben.

A most ülésző delegációktól természetesen különb dolgot nem várhatunk, mint a mit az elődeik megcsélekedtek, vagyis: hűségesen szavazzák meg a milliokat a közös hadügyminiszternek csak azért, hogy valami nagyon meg ne haragudják a delegátus urakra és megne vonja tőlük a gráciáját.

Igy lesz ez kétségkívül ebben az áldott esztendőben is. Pedig hát ez az esztendő ép úgy indul, mint az elmúlt, abban a tekintetben, hogy ez sem lesz szerencsésebb és áldásosabb az elmultnál.

Ma már általános az elszegényedés. Mindenki, még a középosztálynak jobb módhoz szokott csoportja is a tönk szélén áll az egyetemes drágaság miatt. Ez az esztendő sem fog javítani a helyzeten.

Isten a megmondhatója, mi sors vár nemzetünk és országunkra. Jót alig remélhetünk. Az anyagi csapással karöltve jár a szocializmus terjedése, tehát a társadalmi forrongás is, a mely végeredményében szintén a megéltetés erőforrásainak csökkenését vonja maga után.

A társadalmi békétlenség, a létért való küzdelem, az általános elszegényedésnek eme napjaiban is előáll a közös hadügyminiszter és követeli a milliót.

És a delegátus urak most is, mint valamikor a régi jobb időkben — oda

A nagy férfiú özvegye

— A «Debreczeni» eredeti tárczája. —

Írta: **Alphonse Daudet**

Mikor híre kelt, hogy újra férjhez ment, meg se lepődött rajta senki. Akármilyen kiváló szellem is volt a nagy férfiú, sőt talán éppen hogy azért, a tizenöt esztendő alatt alaposan megismeritette a neje életét; szeszélyeiről, furesa bogarairól sok szó esett akkoriban Parisban.

A dicsőség útján, melyet diadalmasan és robusztosan futott meg, mint az olyanok, a kik ifjan szokták elhalni, alázatossan és féltéken követte a nő; meghuzódott a kocsi sarkában, úgy várta örökké az összeütközést. Ha panaszkodott rokon, barát az egész világ mind ellene volt.

— Becsü d meg gyöngeségeit, — mondogattak — egy Istennek a gyöngeségei azok. Ne zavaró őt, ne alkalmatlankodjál neki. Gondold meg, hogy férjed nem csupán a tied. Sokkalta inkább a hazáé, a művészeté, mint a családjáé.

Ki tudja, ha nem éppen azoknak a hibáknak, a mit a szemére vetett köszönhetjük-e a felséges műveket?

Végre is, hogy kimeritette a sok türes felázadt, kitört belőle a sok igazságtalanságon való méltatlankodás, olyannyira hogy a nagy férfiú halála táján azon voltak már, hogy valópórt indítsanak egymás ellen s meghurcolják a híres szép nevet a botránylapok törvényeszéki rovataiban.

A boldogtalan frgy izgalmai, a legutóbbi betegség okozta izgatottság s a haláleset váratlan csapása után, amely föltámasztotta benne egy perczre hajdani érzelmét, özvegye első három hónapja üdvös hatással volt a fiatal özvegyre, különösen, hogy az évadot furdón töltötte.

A kegyeszerű visszavonultság, a megeyhült fájdalom varázsa valósággal megifjította őt, a harminczétesztendő asszonyt; második ifjusága idején szintoly csabítónak tetszett, mint volt az első idején. Azután meg a fekete szín is jól állott rajta, kissé büszke megatartással megérzett a felelősségnek az a tudata, hogy olyan nő, a ki egymagára maradt a világon s a kinek egy nagy név egész dicsőségét kell viselnie.

Lelkiismeretesen gondját is viselte az elhunyt dicsőségének, annak az átkos dicsőségnek, a mely anyai könnyébe került s a mely most napról-napra nőtt mint valami ragyogó virág, melyet a sirdomb fekete földje táplál. Hosszu gyászfatyolába burkoltan sorra jarta a színházak igazgatóit a kiadókat, hogy férje operáinak másorra tüzesét szorgalmazza, hogy a hátrahagyott művek, a befejezetlen kéziratok kinyomását ellenőrizze. S mindezt bizonyos fajta ünnepies gondossággal s kegyeletos tisztelettel végezte el.

Ez időtájt ismerkedett meg második férjével. Zenész volt az is, bár körülbelül ismeretlen még, szerzett néhány keringőt, dalt, meg két kis operát, a mik ugyan gyönyörű

nyomásban jelentek meg; de se nem játszotta, se nem vette azokat senki.

Azonfelül, hogy csinos fiú volt s nyars polgári családja révén, szép vagyon nézett rá, csupa végtelen tisztelettel bámulta a lángeszét volt benne valami a híres emberek furcsaságából és a fiatal emberek lelkesültségéből. Így esett, hogy mikor megmutatták neki a mester özvegyét, káprázat fogta el.

Mintha maga a dicső muza képe tűnt volna fel előtte. Azon nyomban beleszeretett s hogy az özvegy kezdett már visszatekinteni kissé a társaságba, bevezette magát az özvegy otthonába. Ott aztán csak egyre nagyobbra nőtt szenvedélye a lángesz levegőjétől. A mely ott hullamzott a szalon minden sarkában.

A mester mellészobra, a zongora, a melyen komponált, a butorokon szanaszét heverő hangjegy füzetek, dallamosak voltak még a színek is, mintha a lapjakra írt sorokból zene rezgett volna fel. És az özvegynek bájos lénye, a melyhez olyan jól festett keretnek, a komor emlékezet, melyhez olyan szívósan ragaszkodott, betetőzte a dolgot: örült módra beleszeretett.

Hosszas habozás után végre is nyilatkozott a derék fiú, de olyan alázatos, olyan féltéken módon . . .

— Hogy jól tudja ő, mekkora csekélység az ő szemében. Megérti ő ézt jól, mennyire nehezére esik föleserélni híres nevét az özvegy, — azzal az ismeretlen, azzal a semminévvel.

És mondott még ezer ilyen fajta gyere-

nyújtják a hadügyminiszternek a milli-
ókat, ám azzal nem verik a fejüket,
hogy vajjon a két állam népei az adó-
hivataloknál mikép rakják össze a ma-
guk keserves filléreiből azokat a törvény-
telen milliókat.

De hát a nép azért van, hogy —
iz z a d j o n .

A hadügyminiszter, hogy — k ö -
v e t e l j e n .

A delegátusok, hogy — s z a v a z -
z a n a k .

BELFÖLD.

A rimaszombati függetlenségi polgárok
e hó 15-én — holnap — nagy népgyűlést
tartanak, az ő n a l l ó v á m t e r ü -
l e t e r d e k e b e n . A népgyűlés rendező bizott-
sága meghívására a függetlenségi és 48-as
part részéről a következő országgyűlési kép-
viselők fognak résztvenni: K o s s n t h
Ferencz, L e s z k a y Gyula, H e n -
t a l l e r Lajos, K u b i k Béla, S t u r -
m a n György és P u t n o k y Mór.

A képviselőház ülése. A hitelszövet-
kezetekről szóló törvényjavaslat felatti álth-
lanos vitát még nem fejezték be.

Berzeviczy A. elnöklele alatt mege-
sápany érdeklődés mellett kezdte meg az első
szónok: Mezei Mór a beszédét, melyben kü-
lönösen a fűszerkereskedők sérelmét képező
23. §-t támadta meg.

Utána a nemzetipárt részéről Blaskovich
Ferencz támadta meg a javaslatot hosszabb
beszédben, kimutatva annak hiányait. Már
háromnegyed 1 felé járt az idő, midőn Blas-
kovich beszédét befejezte s így az elnök szü-
netet rendelt.

Utána Darányi miniszter védelmezte a
javaslatot.

Beszéde elején a munkástörvény végre-
hajtásáról s az aratás idejére tett óvintez-
kedésekről szólt, majd a javaslat elleni ki-
fogásokról nyilatkozott. Tiltakozott az ellen,
mintha a kormány pártzélókra akarná fel-

kes dolgot, Elhíhetik, szíve mélyen hízelt az
asszonyoknak ez a hódítás, de azért adta a
főri szívű szerepét és az életuntat, aki megve-
tően tekint le mindenre, már mint az olyan
nő, a kire nézve vége már az életnek s még
csak reménye sincs arra, hogy újra kezdhesse
azt. Ő, aki soha oly nyugodt nem volt, mint
azóta, hogy nagy férja meghalt, még most is
könyezve siratja, még most is tüzeslelkűen
szólt róla. Mindez, persze, csak arra való volt
hogy ifju imádójában anélkül inkább éleszsze a
rajongást, annál ékezzelőbb, annál beszéde-
sebbé tegye.

Szóval, a szigorú özvegyeknek hazasság
lett a vége; de az özvegy korántsem mondott
le özvegyi jogairól és noha férje volt megint,
özvegyebb özvegye maradt a nagy férfiúnak.
mint volt valaha, mert hát tudja jól, hogy
második férje szemében ez a leghathatósabb
varázsa.

Mivel pedig érezte, hogy nem oly fiatal
mint amaz, nehogy észre vegye ezt, az is szinte
megroksasztotta lenézésével, azzal az irgalom
szamba menő leereszkedésével, a miben meg-
volt a méltalanság-on érzett kifejezetlen és
mégis sértő bankódása, a férfi azonban nem
sérődött meg rajta; ellenkezőleg. Hiszen any-
nyira meg volt győződve arról, hogy ő alább-
való nála és annyira természetesen tartotta,
hogy az olyan nagy emberek emléke zsarnok
módjára uralkodják a szíveken. Hogy alája
tosságában megtartsa, elolvasta vele olykor
együttesben a mester leveleit, a miket az ak-
koriban írt neki, mikor a szelet csapta még
körülé.

A hogy így visszalátogatott a múltba,
tizenöt évvel megifjult tőle, a szeretett szép
asszony volt megint, kit a szerelmes dithy-
rambusokon át, az írott szenvedély elragadó
tulzasával néznek az emberek. Ha meg is vál-
tozott azóta, ifju férje dehogyan is nyugtalanok-

használni a szövetkezeteket, mert ezeknél csak
a kisczardák érdekét tartják szem előtt s
ezért a javaslatot minden pártszempont mel-
lőzésével el kell fogadni.

Az előre bejelentett módosításokat me-
reven visszautasította, kivéve a 66. §-ét, mely
a korlátlan felelősségről szól s a melynek vi-
lágosabb szövegezését kilátásba helyezte.

A miniszter beszéde után az elnök a
vitát félbeszakította s az ülést 2 órakor be-
rekesztette.

A delegációk. Az osztrák delegáció
kötségvetési bizottsága tegnap ülést tartott
C h l u m e c z k y br. elnöklele alatt, mely-
ben Kállay közös pénzügyminiszter, Kriegham-
mer hadügyminiszter, Spaun br. tengernagy,
Plener br. közös főszámszéki elnök vettek
részt. Később megjelent Goluchovszki is.

A bizottság napirendjében első helyen
az 1896-iki zárszámadások állottak. Azután a
hadügyi költségvetés. Krieghammer felvilago-
sításai után a hadügyi költségvetésről
rendes szükséglete általánosságban és részletei-
ben elfogadtattott.

A legközelebbi ülés kedden lesz a rend-
kívüli szükséglet (póthitel nélkül) és a közös
pénzügyminiszterium költségvetéséről.

A bizottság a külügyminiszterium egész
kötségvetését a póthitelekkel együtt 15 szóval
4 ellen megszavazta.

A m a g y a r d e l e g a c z i ó
pénzügyi albizottsága tegnap délelőz 1 órakor
báró Harkányi Frigyes alnöklele alatt ülést
tartott.

Jelen voltak a közös kormány képviselété-
ben: Plener közös főszámszéki elnök, Szent-
györgyi osztályfőnök, báró Pongrácz udv.
tanácsos, Kostyal udvari titkár. A magyar
kormány részéről: Bánffy Dezső és Lukács
László pénzügyminiszter.

Szerb György előadó behatóan ismertette
a közös pénzügyminiszterium költségveté-

dott amiatt, imádkozta őt másnak a hitével, de
még hízelt is, ki tudná azt, micsodára való
híuságának.

Ugy tetszett neki, mintha azok a szenvedé-
lyes könyörgések egybeolvadnának az ővéivel,
mintha az elmúlt szerelmeket mind ő örökölte
volna.

Ugyan senki rá nem ismert volna arra
a fiatal, félénk kissé szepező asszonykara, aki
h a j d a n á b a n nyomában lépkedett a
maestronak és szinte elveszett abba a gigászi
árnyékban a mit az maga körül velett. Most
bizony, aghogy ott a paholy elején feltűnik,
tekintetét magára vonja. Azt mondta volna az
ember, hogy első férjének aureolája ragyogott
fejen, annak a neve visszhangzott körülötte,
hol hódolat, hol szemrehányás alakjában. A
második férj pedig odább ült kissé, áhitatos
buzgósággal, mint a kik az életnek áldoztak
fel magukat, figyelt minden mozdulatát, leste,
mikor lehet szolgálatára.

Ha együtt voltak otthonukban, ez a fur-
csa viszony még felőtlőbb lett. Emlékszem
még egyik estéjükre, melyet egy esztendővel
rendeztek házasságuk után.

A férj büszkén, de kissé zavartan forgo-
lódott vendégei tömegében; zavarba ejtette,
hogy akkora társaságot kell fogadni hazában.
Az asszony, a lenéző tekintetű, felséges asz-
szony annyira a nagy férfiú özvegye volt,
mint még soha. Valami különleges módja volt
arra, ahogy félvállról nézett le az urára, a
hogy reáharította a vendég fogadásának ro-
botját, olyan arczkifejezéssel, mintha azt mon-
daná:

— Egyébre ugy se vagy jó.

Köréje csoportban gyűltek azután a régi
jó barátok, a kik még tanúi voltak a mester
első fellépésének; küzdelmeinek, sikereinek.
Enyelgett most velük, Hiszen akkor ismerték,

sét, melyet a bizottság észrevétel nélkül el-
fogadott.

A határvám előirányzatnál, amely az 1899
évre 57,139,530 frtot tesz, az albizottság a
bekívánt kimutatásokból meggyőződött, hogy
frtot tesz és ez összeget, mint előirányzatot
javasolja elfogadtatni.

Ezután Szerb György előadó részletesen
ismertette a közös legfőbb számszéknek köl-
ségvetését, mit az albizottság észrevétel nélkül
elfogadott.

Ifj. Wodianer Albert báró a közös ak-
tívákra vonatkozólag intézett kérdést; minth-
hogy azonban az erre vonatkozó kimutatások
nem voltak kéznél, a felvilágosítások meg-
adására az albizottság legközelebb fog ülést
tartani, melyen egyuttal a jelentések is hite-
lesíttetni fognak.

A háború.

A spanyol flotta, mint most Madridból
hivatalosan jelentik nem tért vissza Cadixba,
hanem a nyílt tengeren jár. Ez a hivatalos
kijelentés megczáfolja tehát az e napokban el-
terjedt különféle híreket és valószínűvé teszi,
hogy Cervera spanyol tengernagy utban van
a nyugot-indiai vizek felé. Miután a spanyo-
loknak ez újabb mozdulatairól az amerikaiak
biztos értesüléssel bírnak, Sampson admirális
sem tért vissza Key-Westbe, hanem Haiti és
Puertorico táján tartózkodik, amit egy má-
st.-thomasi tavarat is megerősít. — Puerto-
rico bombázását az amerikaiak már megke-
dtették.

Részletes tudósításunk a következő:

Madrid, május 14. Cardenas mellett teg-
napelőz ütközött volt, melyről a következő
részleteket jelentik:

Az *Antonio Lopez* spanyol hajó, mely
azelőz a transatlanti társaság vontató-hajója
volt, csak egy ágyuval volt felszerelve. A
hajó megsérült, mégis hősiiesen védekezett az
amerikaiak ellen. Az ütközés folyamán 12 é-
lenséges golyó érte a hajót, a mely folytatta
a harcát, míg löszerehiány miatt abba nem

mikor olyan nagyon fiatal volt! Majd mind
Anaisnak szólította a beczező nevén.

Valószággal mintha halottai tört ülték vol-
na: a szegény férj tiszteletteljesen közeledett
feléjük, hogy végighallgassa, mint dicserik
elődjét.

Sorra visszaemlékeztek a diésőséges be-
mutató előadásokra, a majd mindég megnyert
csaták estéire; azután a nagy férfiú szokásaira
s arra a módra, ahogyan dolgozni szokott,
mikor, hogy ihletet merítsen, azt kívánta, hogy
teljes díszben, kivágott ruhában legyen mel-
lette.

— Emlékszik-e még rá, Anais?

És Anais felsóhajtott és elpirult...

Akkoriban írta a szerelmet lehellő gró-
nyörü műveit, miandek fölött Savonarolát,
valamennyi közül a legszenvedélyesebbet, az-
zal a holdfényes, rózsaszínű és fülémile-csát-
togásos nagy kettőssel.

A társaság egyik lelkesült tagja eljárt-
szotta a nagy felindulás közepette a zongorá-
ra. Hogy a esodálatos műnek utolsó ütemét
hez ért, a nő zokogásban tört ki.

— Nem bírom tovább, — mondotta.
Soha meg nem állhattam sírás nélkül. — A
mester régi barátai részvétükkel vették körül
a boldogtalan özvegyet, fokonként ugy bele-
hevültek szerepükbe, hogy akár valami gyász-
szertartáson se különbben. És reszkető kézzel
szoríták meg az özvegy kezét.

— Rajta, rajta Anais, bátorság.
És a legfuresabb az volt a dologban,
hogy a második férj, aki ott állott felesége
mellett, meghatott arczczal, magilletődötten
megrázta kezét ő is mindonkinek s kivette
részét ő is a közrészvétből.

— Mekkora szellem! mekkora szellem!
mondogatta s megtörülte szemét.

Megható is volt az, meg kapzagtató is
egyszerre.

kellett hagynia. A bombázást előzetes figyelmeztetés nélkül kezdték meg, a miért az idegen alattvalók valószínűleg reklamációval fognak élni.

London, május 14. A portorikói lövöldözés híre még nincs hivatalosan megerősítve dacára annak, hogy a Daily Chronicle levelezője tudni véli, hogy Long tengerészeti titkár több személynek bizalmas sürgőnyt mutatott, mely szerint az ütközet reggel 5 órakor megkezdődött és már két spanyol hajót elsüllyesztettek.

New-York május 13. Az Evening Post távirati uton arról értesül, hogy összeesküvést fedeztek fel, a mely a Fehér Háznak és a hadügyminisztérium épületének légberobbanását tűzte ki célul. 250 font dinamitot találtak és egy nagy nitroglicerinrel telt edényt.

London, máj. 13. Port au Princeből érkezett újabb jelentés szerint Sampson tengernagy hajórája reggel, napkelte előtt 8 órával fölött a látóhatáron San-Yean de Puerto-Rico előtt. A Yova hajó megtette az első lövést, mire az indiai hajó megnyitotta a tüzelést és Morre erődöt néhány percz alatt rombadöntöttek. Az erődből ugyancsak kevés lövéssel viszonzták a hajóraj tüzelését és majdnem rögtön elhaltak. Az idegen konzulok valamint több ezerezen a lakosságból a sziget belsejébe menekültek.

A »Yale« amerikai segélycirkáló hajó elfogja a »Rita« spanyol hajót és legénységét foglyul ejtette.

London, máj. 13. A Standardnak jelentik St. Thomasból:

San Juan de Puerto Rico bombázását tegnap reggel 5 órakor kezdték meg. Két spanyol hajó tönkrement. Az a hír van elterjedve, hogy San Juan 8 órai ütközet után megadta magát.

New York, máj. 13. A »New-York Herald« közöl, St. Pierre-ből (Martinique) Haitin át érkezett táviratot, a mely szerint a Furor spanyol turpédó vadashajó éjjel oda érkezett, de azonnal eltávozott. Megerkezése igen nagy izgatottságot keltett. A »Terror« spanyol turpédó vadashajó csöörtökön 5 órakor St-Pierrebe érkezett. E távirat küldésekor 5 spanyol hadihajó volt látható, a melyek látzólag Kuba felé haladtak. Azt hiszik, hogy a zöldfoki hajóhad egy részét képezik. A »Haward« amerikai felderítő hajó érintette St. Pierret. Azt hiszik azért, hogy táviratokat küldjön Washingtonba. Minthogy rövid idővel a »Haward« megerkezése előtt egy spanyol hajó távozott a kikötőből, a kikötő igazgatóság megtiltotta, hogy a »Haward« a spanyol hajó eltávazása után 24 órán belül elinduljon.

Ugyane lap jelenti Washingtonból: Tudni vélik, hogy Mac Kinley elnök ma elrendeli Manila ostrom zár alá való vételét.

Paris, máj. 13. A Havas ügynökség repodakálja a »Standard«-kei-west táviratát a mely szerint »Lafayette« francia gőzhajó Havanában francia tüzerketés tüzerkészletek szállított partra és a következő megjegyzést teszi hozzá: E hír furcsasága és valótlansága bizonyítja: hogyan iparkodnak a Franciaország és az Amerikai Egyesült Államok között fennálló viszonyt megzavarni: Franciaország a legloyálisabb semlegesség alapelveinek egyik pontját sem szegte meg és nem is fogja megszegni. Az Egyesült államok kormánya és közveleménye különben igen jól tudja hogy ezt illetőleg mihez tartásuk magukat.

Berlin, május 14. A »Nordd. Allg. Ztg.« megerősíti, hogy az »Irene« és »Cormoran« német hadihajók Manila elé érkeztek és közli, hogy az ott tartózkodó németeknek semmi bajuk. Bombázásra csak akkor kerülne a dolog, ha a spanyolok az ostromzárát teljesítő hajórajt megtámadnák.

Kingston, (Jamaica) május 13. Tegnap este Tort Royabba érkezett az »Adula« hajó a melyet a cifenuegosi angol konzul bérelt ki és a mely 295 angol, amerikai és kubait hozott. A nép kedélye annyira izgatott az angolok ellen Cifenuegóban, hogy a konzul ellenségeskedés kitörésétől tartott és azért kibérelte az »Adula« hajót.

New-York, május 13. Minthogy gyanus hajók jelentek meg New-England partjai közelében, a new-yorki kikötő védműveit kiegészítették. A mérnökök tegnap a keleti csatornában, a mely a nyílt tengerről a belső kikötőbe vezet, erítő aknákat helyeztek el, a melyeket naponként reggel eltávolítanak, este pedig ismét elsüllyesztenek.

Madrid, máj. 13. Martiniqueből érkezett távirat jelenti: A spanyol hajóraj legénységében nagy a lelkesedés. A kormány szigorúan titokban tartja, hogy mily irányban fog elindulni a hajóraj.

Havanna, máj. 13. Blanco tábornok a következő táviratot kapta Macias tábornoktól: Éjfélután egy órakor tizenegy ellenséges hajó állt föl Puerto-Rico előtt és megkezdte a tüzelést, a nélkül, hogy előzetesen értesítettek volna bennünket erről. A kikötői üteg viszonzta a tüzelést. Az agyuzás egész délelőtti 9 óráig tartott, a nélkül, hogy nagyobb kárt tett volna. Veszteségünk jelentéktelen.

Az olasz forradalomról.

Olaszországban kiütött a forradalom. Ez már nem zendülés, hanem valóságos polgárháború. Szocialisták, republikánusok és klerikálisok összefogtak a királyság megdöntésére. Hogy ez nekik nem fog sikerülni, valószínű, mert hiszen a hadsereg és readóring fegyverrel és ágyúval legyőzi a fegyvertelen népet. Forradalmak ritkán sikerülnek, tapasztaltuk magunkon és Olaszországban is, csak azért győzhetett ezernyolczszáz ötvenkilencben a forradalom, mert Viktor Emanuel király állott az élén hadseregével és III. Napoleon császár segítette Franciaország hatalmával és pénzével.

Az idegenek uralma ellen egész Olaszország egyetértett, de a mióta az egységes királyság uralkodik Rómában, egész Olaszország felett, a központi hatalom és a parlament nagy adóval terhelte a szegény népet s oly sok visszaélést követte el Cripsi miniszterelnöksége és vezetése alatt, hogy a korrupció és szegénység előbb elgületténné s utóbb »szocialistává« tette a népet a melyet a radikális pártok és a papok régóta forradalomra izgatnak. Az afrikai gyarmatosítás kudarcza s az abessziniai háború szegény, veresége és költsége még inkább feltüzelt a népet a központi kormányzat ellen. Az olasz nép már régen szegény; nem bírta elviselni a militarizmust és a modern államkormány terheit, — kivándorol, mert otthon éheznek s ha éhes, verekedésre és zendülésre mindjárt hajlandó. Jött az inség, az asszonyok a nagy drágaság miatt nem képesek ételt főzni férjüknek és gyermekeiknek, ezért panaszolva hetek óta tüntetnek a városházak terein. Imitt-amott összetűznek a rendőrséggel s lett belőle véres verekedés; azután a rend ismét helyre állt. A kormány is intézkedett, amennyire tőle függött, hogy a népek legyen kenyere, keresete. Csak hogy nem bírta megismételni a csodat, hogy öt kenyérből és két halból annyi ezer ember jóllakjék. A telkekben égett a forradalom tüze, még mielőtt Milanóban lángra kicsapott.

Milanó a szocializmus és forradalmi szellem fészke. Megismételte most az olasz kormány ellen ugyanazt a fölkelést, amelyet 1848-ban Radecky és az osztrákok ellen csinált s a különbség csak az, hogy 3 napi utcai harc után Radecky Milanoból kivonulni kényszerült. Bava tábornok pedig 3 napi csatában a milánói forradalmat legyőzte. Azt telegrafálta Rudini miniszterelnöknek tegnap este, hogy a város csöndes.

Egyelőre csöndes, de ez a temető nyugalma. Ötszáz halottat visznek temetni. Kétezer sebesült fekszik a kórházakban. Sok száz munkás, tanuló és pap börtönbe került. Így csöndes Milanó. Bezzeg nem volt az hatodikán hetedikén, nyolczadikán és kilencedikén. Tizenkét barrikádon küzdött a nép a katonasággal s a háztetőkről lőtt és dobálta a csapatokat.

Minden utcában ropogtak a puskák s a barrikadoknál dörögtek az ágyúk, amelyek-

kel szétvetették a feldöntött és kővel megrakott lövasuti kocsiakat. A velencei kapunál egész esata volt, mert a pavai tanulók és a vidéki parasztok meg akartak ostromolni Milanó zárt kapuit, hogy segítsenek a munkásoknak.

Az egyetemi tanulók a forradalommal tartanak s ez nagyon komoly jelenség. Azt teszi, hogy a trikoler elvesztette lelkesítő hatását s vörös zászló kell az olasz ifjuságnak.

A forradalom, a mely először Páviában mutatkozott, a hol a milánói szocialista képviselőnek, Muscinak fiat agyonlőtték, Milanóban május hatodikán délután kezdődött, a pavai események híreire. A munkások gyülekeztek s tüntettek, a rendőrség szialta őket, azt megdobálták, a katonaság kivonult és lőtt két ember meghalt, sok megsebesült. Véres boszút állni május hetedikén az egész munkásság talpon volt s midőn meglátta a katonaságot, azonnal hozzáfogott a barrikádok építéséhez. Egész nap tartott a harc szombaton és egész vasárnap folytatták s csak hétfőn ért véget. A gazdag polgárok és az idegenek elmenekültek, a pályaházakat katonák őrizték hogy a felkelők szét ne robbolják.

A kapuczinusok kolostorából várat esiknáltak, a melyet csak ágyúval lehetett bevenni és 100 számra feküdtek a halottak és a sebesültek a templom körül; a barátokat a kormány mind elfogatta és börtönre vetette. A parasztság pedig Milanó körül szintén fellázadt — s csoportokban elindult a városi szocialisták segítségére. Több ezernyi munkás Luionál a Lagomadgiore mellett találkozott az elébe küldött katonasággal s esata fejlődött közöttük, a melyben sokan elesetek és megsebesültek.

A milánói forradalom híreire hasonló lázadás ütött ki Nápolyban a szocialisták második fővárosában. Itt csak hétfőn délelőtt kezdődött a mozgalom s délután már barrikádok voltak, estére valóságos csata. Itt is a szomszédos községekből a város felé tödült a nép, segíteni a forradalomnak. Nápolyból Messzinába csapott át Szicília szigetére, a véres összütközés katonaság és nép között. Nem igaz tehát a mit Rudini miniszterelnök körlevelben állit, hogy Szicília nyugodt mert nem az. Meddig lesz még nyugodt Velence, Turin Genova és Róma?

A király éppen az olasz alkotmány ötvenéves ünnepét ülte volna Turinban a mikor a forradalom kiütött. Ellene trónja s az olasz egység és királyság ellen ütött ki az alatt a jelszó alatt. Éljen a föderatív köztársaság!

Táviratok.

Tüntetések Magyarország ellen.

Budapest máj. 14. A »Debr.« er. táv. Mig a magyar kormány a balázsfalvi tüntetést eltiltotta, a bukaresti egyetemi hallgatók a ligával karöltve nagy előkészületeket tesznek hogy e napon nagy tüntetéseket rendezzenek Magyarország ellen. Az egyetemi hallgatók proklamációja megjelent, úgy hogy vasárnap, részben a hírlapírók közlése, részben széküldés folytán az egész országban fogják olvashatni. A körmenetet a rendőrség megfogja engedni. Az egyetemi hallgatók kötelezték magukat, hogy az ut mentén a rend fenntartásáról gondoskodnak. Miután a tüntetés vasárnapra esik, előreláthatólag nagy néptömeg fog abban résztvenni. De jelen lesznek Magyarországból is küldöttsegek, mert mint a buka, resti lapok jelentik, Budapestről, Kolozsvárról Lugosról és Balázsfalváról az egyetemi hallgatók részéről üdvözlő táviratok érkeztek, melyekben az illetők bejelentik, hogy részt fognak venni a tüntetésen.

Öriási földcsuszamlás.

Budapest máj. 14. A »Debr.« er. táv. Szaloniki Ossenova falva, mely a Desporto hegység egyik nyulványán a tenger színe felett 1000 méternyire épült, földcsuszamlás következtében majdnem teljesen elpusztult. A hegy lábán hirtelen és a nélkül, hogy ezt sejtteni is lehetett volna, nagy szakadás következett,

mely borzasztó robaj közt 38 épületet a bent levő emberekkel és állatokkal maga alá temetett. 115 ember a katasztrófa áldozata lett.

Az olaszországi zavargások.

Milano, máj. 13. (A »Debr.« ered. táv.) Ma már kihirdették az ostromállapotot Milánóban, Florenczben, Livornóban és Nápolyban és állítólag még 3 tartományban fogják azt kihirdetni. Külsőleg ugyan már mindenütt helyreállt a nyugalom, de még mindig tartani lehet újabb felkeléstől.

Az eddigi háboruskodásnak körülbelül 500 halottja és 2000 sebesültje van. Egész Olaszországban naponként átlag 1000 embert tartóztatnak le.

Róma, máj. 14. (A »Debr.« ered. táv.) A Stefánia-ügynökségnek jelentik Milanoból: Állandóan teljes nyugalom van. A felforgató tendenciájú klubok feloszlását és a letartóztatásokat folytatják. Savatori volt republikánus képviselőt is letartóztatták. Ma este a színházak újra megnyílnak.

Róma, máj. 14. (A »Debr.« ered. táv.) Mint a Stefánia-ügynökségnek jelentik Iseléből, valószínű, hogy 200 olasz szocialista Svájcba jövet, meg fogja kísérelni, hogy a Simplonon át behatoljon Olaszországba. A határt katonaság őrzi.

Thesszália kiürítése.

Konstantinápoly, május 14. (A »Debr.« ered. táv.) Thesszália kiürítése e hé végéig legnagyobb részben befejezést nyer. Eddigelő több mint 30.000 gyalogsági katona hagyta el az okkupált tartományt. A csapatok elszállításáról 11 gőzhajó gondoskodik. Minden rendszabályt fogamatba vettek, hogy a török csapatok részéről semmi kihágás el ne követhessék.

Bolgár gabona kivitel.

Sophia, május 13. A földművelési miniszterium a gabonák emelkedése következtében a gabonakivitel betiltásának kérdésével foglalkozik. Mielőtt azonban az intézkedéseket megteszi, összeírta az országban levő összes készleteket.

Öngyilkosság nyomor miatt.

Nagy Becskerek, máj. 13. Topavicski Pál öreg földműves ma Nagy-Becskereken felakasztotta magát. Gyógyíthatatlan betegségén kívül nagy nyomora kergette a halálba. Torontában az utóbbi időben rendkívül sok paraszt lesz a nyomor miatt öngyilkos.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

— Harmadik és negyedik nap. —

Debreczen, május 14.

A tegnapi napon lapunk zárta után még volt néhány igen érdekes és fontos tárgy, mint a főiskolai költségvetés és az Andaházi-szilágyi Intézet ügyei, melyekről pótiólag még a következőket jelent: tudósítónk:

A debreczeni ref. főiskola költségvetésénél Kiss Albert előterjeszti, hogy a bölcsészeti fakultás alapja 1895 december 31-én 641191 frt 29 r., s az egyetemé 59 frt 50 kr. míg 1898 márcz. 28-án tett elszámolás szerint volt 547179 frt 36 kr., az 59 frt 50 krral együtt; elvonatott tehát 103053 frt 83 kr. Ezzel szemben a költségvetésben is 18 sz. K. Tóth-Simonffy alap czímen 2080 frt van felvéve, amely eddig a bölcs. fakultásé volt. Az összes fedezet csak 1260 frt, melyre már terhek is vannak megszavazva, ha tehát a 2080 frtot elveszik, már defizit mutatkozik, azért ezt csak egy évre kívánja felvételni s mivel a küldöttség ősszel részletes jelentést tesz, azt ázzal kéri az igazgatótanács elejtésztelni, tegyen javaslatot hova tartozik a K.—Tóth—Simonffy alap.

S a s s Béla nem vonja kétségbe, hogy az egyház kerület végzése a K.—Tóth—Simonffy alapra vonatkozólag azt a bölcsészeti fakultáshoz sorozza, de közben az alapító elhalálozván kitűnt a végrendelet szerinti feltétlenül a közszükségleti alaphoz tartozósága.

A kerületi határozat felolvasása után E l e k Lajos a gazdasági tanács végzését

olvassa fel, mely a K.—Tóth—Simonffy alapot a közszükségleti alaphoz sorozza.

M á r k Endre úgy tartja, hogy a kérdés a végrendelettel el van döntve.

A közgyűlés Kiss Albert újabb felszólalása után minden megjegyzés nélkül elfogadja a költségvetést.

A filozófiai fakultás alapjaiból a könyvtár czéjaira felhasználni javasolt összeget a gazdasági tanács végleg, a felülvizsgálati küldöttség pedig visszaadás kötelezettsége mellett kívánja odaadni.

S a s s Béla veszedelmesnek találja egyszerre azt az elvet kimondani, hogy a fakultás alapjának jövedelmei érintetlenek, mivel ez lehetlenné tenné a tanárképzés ügyében beadott indítványt is, azért az e czéjből alakított küldöttségnek kívánja azt is kiadatni.

K i s s Albert hivatkozva a zsinathoz intézett felterjesztésre s a kibocsátott felhívásokra hangsúlyozza, hogy a gyűjtött pénz csakis tanszékek czéjaira gyűjtetett, azzal a megjegyzéssel, hogy a főiskola már is fel van szerelve könyvtárral.

T h a l y Kálmán elismeri a könyvtárak fontosságát, mert hiszen ő maga is ölete nagy részét könyvtárban töltötte el és maga is egy kis könyvtárt irt össze, de azért a tanszékek jövedelmét a könyvtár által elemészteni nem engedné, azért a felülvizsgálati küldöttség javaslatát fogadja el és kéri, hogy a zsinathoz intézett felterjesztést olvassák fel.

S a s s Béla újabb felszólalása után a többség az ő indítványát fogadja el.

A főiskolai hátralekötő számadások elkészítésének díjai ügyében beadott felirat egy kis vitát keltett. Nevezetesen a gazdasági tanács annak a határozatnak, amelyet a kerület az ősszel hozott, miszerint felhívja a gazdasági tanácsot, hogy ezentul ilyen nagy összegű utalványozásokat a kerület megkerdezzék nélkül ne tegyen, jogosságát el nem ismeri, illetve úgy találja sem nehezményezett határozatával, sem egyéb alkalommal jogköret tudomása szerint túl nem lépte. A felülvizsgáló küldöttség tekintettel arra, hogy a számadások készítője a tiszteletdíjat csak a közgyűlés után vette fel, a felirat tudomásulvételét javasolja.

G r. D é g e n f e l d József meglepetéssel hallja a felülvizsgálati küldöttség jelentését, mert hiszen ősszel úgy volt előadva a dolog, mintha a kerület fiait accompany-val allana szemben.

S a s s Béla kötelességének tartják kijelenteni, hogy a gazdasági tanács e feliratot nem egyhangulag, hanem szótöbbséggel határozta el és a kisebbség s abban ő úgy találta hogy az a körülmény, miszerint a kiutalványozott összeget, bár rögtön felvehette volna tényleg 10 napon át nem vette fel az az illető nem döntö.

B a l o g h Ambrus a felülvizsgálati küldöttség álláspontját védelmezi, míg

G r. D é g e n f e l d József újabb felszólalása után a közgyűlés kimondja, hogy ragaszkodik ősi határozatához.

Kimondták még a felülvizsgálati küldöttség javaslatára, hogy felhívják a debreczeni egyházat, miszerint az általatjesíteni szokott tanári és egyéb főiskolai díjazásokat ezentul ne közvetlenül az illetőknek, hanem a főiskola pénztárába fizesse be.

A gazdasági tanácsnak a költségvetéshez fűzött egyéb javaslatait vita nélkül elfogadták.

Ekkor $\frac{3}{4}$ 1 órakor az elnökség a közgyűlést d. u. $\frac{1}{2}$ 4 órára halasztotta, mikor is az előre megállapított napirend szerint az A n d a h á z i y - S z i l á g y i i n t é z e t szervezete, multévi zárszámadása th. gondnokának jelentése és az intézetbe eszközözendő felvételek kerültek tárgyalásra. C s i k y Lajos h. gondnok előadása mellett.

Az Andaházi-Szilágyi intézet kinyomatott szervezetét kezdték tárgyalni legelső sorban melyet általánosságban elfogadtak. Az első rész 5. pontja szerint az intézet pénzeit és értékeit a debreczeni főiskola pénztári hivatala különállóság s m i n d e n k e m e l e s i j u t a l é k l e v o n á s a n e l k ü l kezeli.

B a l o g h Ferencz azzal a megokolással, hogy a rendelkezéssel a gondnok sok munkától és felelősségtől megszabadul a főiskolára és a gazdasági tanácsra sok hátrul, indítványozza, hogy a pénztár az intézet jövedelméből is részesüljön a kezelési határidőben.

S o l t é s z László pártolja ez indítványt.

S i m o n f f y Imre nem terhelte ezzel az intézet gyenge pénzügyi helyzetét valamint gr. Degenfeld József főgondnok sem.

E l e k Lajos kiakarja a két álláspontot s indítványozza, hogy különállóság s után tetszésük be: egyelőre további intézkedésig.

A többség az utóbbi indítványt fogadja el.

Az A./f. fejezet (Az intézet legfőbb felügyeleti hatósága) 3. pontját így módosították:

Az intézet vagyonairól a g o n d n o k a l t a l é v r ö l - é v r e pontos számadást és költségvetést mutat be.

A B./f. (Andaházi Szilágyi-intézeti bizottság) 3. pontjából Nagy Ferencz ki a ariá hagyni az egyházkerületi közgyűlés tagjai közül választandó két tagot, P u k y Gyula pedig a vagyonkezeléssel a nagybizottságot akarta megbízni. A többség mindkettőt elvetette.

A szabályzat többi szakaszát érdemleges módosítás nélkül fogadta el.

Mikor a szabályzat le volt tárgyalva, — P u k y Gyula indítványozta, hogy mivel a végrendelet a városi »communitásnak« az intézet vezetésében messzemenő jogokat biztosít, kérje ki a város észrevételeit.

Némi vita után azt mondták ki, hogy a várost illető jogkör gyakorlása módosításának tekintetében teendő nyilatkozhatás végett a szabályzatot átteszik a városhoz s ha észrevétele nincs, a benne biztosított jogokkal (gondnokválasztás, két tag kiküldése) éljen, az egyházker. elnökséget pedig megbizták, hogy ha a város kifogást nem emel, a szabályzatot léptesse életbe.

A közgyűlés a bizottságba a maga részéről Kiss Albertot és Lengyel Imrét, a család tagjai közül pedig Nadányi Miklóst és Fráter Barnát választották meg.

C s i k y Lajos h. gondnok számadását elfogadták s azt úgy most, mint ezentulra is felülvizsgálás után a közgyűlési jknyvben ki nyomtatni rendelték s egyuttal kimondták, hogy az intézet tulajdonában levő értékpapírokat a gondnok, ha a névértéknél magasabb összegért teheti, adja el és magasabb % -kal kamatozása.

K o v á c s Gábor és társainak az Andaházi—Szilágyi családból való vérrokonságának elismerését a családi tanács végzéseivel szemben szorgalmazó kérvényét érdemileg nem tárgyalták, hanem elfogadták az intézet bizottság által ideiglenes névsornak összeállított táblázatot, a végleges névsor szabályszerű hirdetmény közzétételével állapították meg, melylyel szemben kinek-kinek nyitva hagyassék a törvény rendes utja.

Csapó Dezsőnek azt az indítványát, hogy az intézet nevelője állandóan tanári képesítésű legyen s a mai házat adják el: kiadták az ujonnan alakított bizottságnak.

A jövő évben Dayka Gábort első sorban, Jónas Mihályt második sorban veszik előjegyzésbe.

Nevezetesen elhatározták, hogy tekintettel az intézet szorult anyagi viszonyaira, az eddigi 12 növendék helyett csakis a végrendeletben meghatározott 10-et fognak további intézkedésig felvenni s ez a szám jelenleg be van töltve.

Ezzel a délutáni gyűlés 6 órakor véget ért és folytatását az elnökség ma reggel 9 órára tűzte ki.

*

A közgyűlés ma d. e. eleinte lassu tempóban, de később annál gyorsabban lemozgolta a még hátralevő tárgyakat. Közülük említést érdemel a főiskolai tanítóképző számára beszerzendő orgona ügye, melyre névvel Thaly Kálmán indítványára elhatározták,

hogy 2 év alatt társadalmi akció igénybevétele mellett létesítik az u. n. régi épített pénztár terhére. — A debreczeni főgymnasium internátus kérdésénél élénk vitát keltett a gazdasági tanácsnak az az indítványa, hogy az ügy kapcsolassék össze az Andaházy-Szítágyi intézet jelenlegi helyiségéből való kihelyezése ügyében. Az érdekes javaslat mellett Balogh Ferencz, Thaly Kálmán, Elek Lajos, Görömbéi Péter, ellene, illetve a két ügy külön kezelése mellett Zsigmond Sándor, Segesváry József, Dóczi Imre, — Tabajdi Lajos és gr. Dégenfeld József vettek részt, végül is azt határozták, hogy mivel az internátus ügye sürgős, azért az Andaházy-intézettel össze nem kapcsolható s felhívták az igazgató tanácsot, hogy az internátus terveit öszre terjessze fel. — Az erádonyi egyház adóreform javaslatát tekintettel a sürgős szükségre megerősítették a nélkül, hogy az egyházmegye tárgyalta volna.

A főiskolában a rendkívüli tantárgyak tanárai s azok díjazása a jövő évben a következő lesz: az akadémián a francziát dr. Öreg János 200, a gimnáziumban a francziát dr. Nagy Zsigmond 200, a gyorsírást Török Péter 100 frtot fogja tanítani. A Baldácsy-alap bizottságában Tóth Samuel lemondásával megire-edett póttagságra Zsigmond Sándort választották. Az esperesi kar javaslatára Tóth Samuelnek a levéltár körül teljesített rendkívüli szolgálatokért 150 frtot szavaztak meg. Ezzel a felterjesztett csereszerződések, díjlevelek, adásvételi szerződések ügyét intézték el. A közgyűlés 1 óra után véget ért.

NAPI HIREK.

* **Választók figyelmébe.** A választásokra jogosultakat öszeíró küldöttség működését folyó hó 16-án kezdi meg a városháza dísztermében, hogy elkészítse a hivatalos névjegyzéket. Működése három napig fog tartani és pedig 16-án, 17 és 18-án, mikor a választók személyesen is jelentkezhetnek fölve el végett amit saját érdekükben is ajánlunk, nehogy valamelyes tévedés folytán a j gyzékbeől kimaradjanak.

* **A vendéglős congresszus befejezése.** A városunkban lezajlott s oly szép eredménnyel végződött országos vendéglős congressus tegnapi és a mai napon elbucszott Debreczentől, hol három napon át tanácskoztak szakértelemmel s odaadó ügybuzgósággal. Tanulságos szórakozásokban sem voltak hiányuk a congresszus tagjainak s mint ezek egyik érdekes mozzanatát felmilitjük a congresszus tiz tagjának Ujfehértóra a Csánák János nevezetes szőlőtelepére tett kirándulást. A szakemberekből álló csoport élükön Kommer Ferencz fővárosi nagyvendéglőssel nagy érdeklődéssel nézte meg a 100 hold kiterjedésű mintá-telepet, mely a legnemesebb csemege és borfajokkal van beültetve. A telep és pince alapos megismerése után pazar oszonnával vendégelte meg a szives házigazda az ő tudományszomjas vendégeit, a melyen számos lelkes felköszöntő hangzott fel különösen a telep tulajdonosát Csánák Jánost, ki megmutatta, hogy helyes kezeléssel és szakértelemmel a homokon is lehet olyan zamatos és tüzes borokat termelni melyek mindenütt versenyképesek s nem győzték eléggé hangsúlyozni a gazdag tanulságok feletti meglepetésüket. A vendégek késő estig ideztek a telepen s aztán visszatértek Debreczenbe a tiszteletükre rendezett majálisra.

* **Öngyilkosság a nagyerdőben.** — A nagy erdei száraz kut közelében tegnap egy negyed egy óra tájban lövés zavarta meg az erdő nyugodt csöndjét. Egy katona, a kit a szokatlan helyen történt lövés figyelmessé tett, a hang irányába indult. Alig megnegyven-ötven lépésnyire, midőn egy vén tölgy tövében elegánsan ö tözött fiatal embert látott feküdni, a tlótt aggyal. Mellette a napfényben megcsillámló fényes kis revolver fektűt, ugyanaz, melylyel az ifju végzetes tettét

elkövette. A zöld üde fü piszkos lett a kiömlő meleg vértől. A katona rémülten rohant a rendőrállomásra, jelentést téve arról a rémulétes látványról, melynek szemtanuja volt. Telefonon értesítették a központi rendőrséget, honnan csakhamar kocsin odaérkezett Kovács Mihály biztos és Dr. Balkányi Ede ker orvos, ki a vérző sebet, mely az ifju homlokán tángott, bekötötte. Aztán óvatosan bezállították a közkórházba, ámbár a seb súlyos voltánál fogva remény sem volt arra, hogy a sebesülés halált ne okozzon. Megállapították c szereresétlen ifju személyazonosságát if. Darvasy Imre kereskedőség személyében. Szülei tekintélyes polgárok. Anyagi viszonyai rendezettek voltak, s öngyilkosságának okát hozzátartozói csak nem is sejtették. A véres tet sznhelyen egy papirdarabot találtak. Reszkető, kuria vonásokkal a következő sorok állottak rajta:

Este érkezem mamával.
Közszegváryné Szeged.
Boldogasszony, Sugarut.

Apróbb tárgyakon kívül egy tárcza volt az öngyilkos ifjunál. Benne névjegyek, arcképek, köztőlök egy fiatal hölgyé. Az öngyilkosságot megelőző napon éjjeli két óráig vig társaságban pezsgő mellett mulatott Darvasy Imre. Onnan más mulatóhelyre ment, majd reggel felé kiment a nagyerdőbe és ott lefeküdt egy vén tölgy lábához a fűbe. Arra járó asszonyok lattak is. Tettét felmámoreban követhette el, midőn felébredt. A közkórházból vett telefonjelentés tudatja velünk, hogy az öngyilkos Darvasy éjjel két órakor kiszendvedt.

* **Országos vásár Földesen.** Földes hajdumegyei községben az országos vásár e hó 18-án lesz.

* **Halottak nyugdíja.** Napok óta beszélnek arról a furfangos módon kieszte csalárról, melylyel Bozóky K. a pénzügyminiszterium nyugalmazott szemellenőre évek óta szerzett pénzt, Nehai nyugdíjasok járandóságait szedte fel az állampénztárból; ebből a pénzből élt uri módon, tartott szeretőket s szórta a pénz. Azt beszélték, hogy a rendőrség letartóztatta ez azonban nem felelt meg a valóságnak. — Csak tegnap közöttek a rendőrség kommunikéjét, mely így hangzott: Bozóky Károly nyugalmazott pénzügyminiszteri szemellenőr ellen a rendőrségnek sem fő jelentés, sem vizgálat nincs s így nem is tartóztatták le. Ma déiben az Alkotmány utcai törvényháza folyosóján egy elegáns megjelenésű uri formaju ember járkált s Vizlendvay Imre kir. ügyész hivatalos helyiségét kereste. Bevezették a kir. ügyészhez. Az ismeretlen bemutatta magát.

— Bozóky Károly vagyok, s azért jöttem, hogy megczáfoljam a rólam elterjedt híreket engem nem tartóztatott le a rendőrség, a mint láthatja az ügyész ur, most is szabadon járok-kelek.

— Ez igaz, — felelte a kir. ügyész, de miután a pénzügyminiszter ö n e l l e n tegnap följelentést tett, szándékom volt, hogy a rendőrséget, megke essem, hogy tartóztassa le. Ez az intézkedés most már felesleges, mert ezennel letartóztatom.

Szólt és csengetett a kir. ügyész, mire a börtönőr belépett és lekísérte Bozókyt a fogházba, hol Kísfaludy fogház felügyelő vette gondjaiba.

* **Elfogott betörő.** A nyiregyházai rendőrség jó fogást csinált. Tegnap elfogták George István veszedelmes betörő tolvajt. A betörései után eredőleg nagy hírnévnek örvendő George Debreczenből is ki van tiltva és már rég vadászni rá. Az elfogottnál mint mindig, úgy most is forgo pisztoly volt. A hercules természetű erőteljes betörő, most a nyiregyházi rendőrség vasai alatt kényelmetlenül éri magát. Kezeit és lábait vaslánczokkal ö szeillesztve elvették tőle az arany szabadságot ártalmatlanná van tevé. Nyiregyházáról Kolozsvárra kísérték, hol négy nagyobb betörésért fogják felelősségre vonni.

* **A csitadella.** A főváros még tavaly november elsején átvette a gellérthegyi citadellát. Az átvétel azonban csak papíron történt meg, mert a csitadella kulcsait azonnal visszaadták a katonai őrség maradt a szomorú emlékü fellegrábnak. A katonaság ugyanis kikötötte, hogy s citadellát csak akkor adja át, ha a főváros a citadella erőd jellegét megszünteti. Hét hónapja, hogy a formai átvétel megtörtént a mérnöki hivatal készített is terveket, de a citadellában még mindig katonai őrség van.

* **Állami tisztviselők drágasági pótléka.** A magyar Állami Tisztviselők Országos Szövetsége a legutóbbi — választmányi ülés határozata következtében újabb kérvényt ad be a miniszterre nökhöz, az állami tisztviselőknek engedélyezendő drágasági pótlék dolgában.

* **Mattasich és Koburg Lujza.** Mattasich-Keglevich főhadnagyot őrségi kórházba vitték, Lujza hercegnőt pedig az örültek házába. Az egész belgiumi sajtó fel van háborodva amiatt, hogy Koburg Lujza hercegnőt az örültek házába internálták. A «Soir» azt írja, hogy az egész eljárás egyszerű infámia, amely a középkorba illik be. Senki sem hiszi, hogy a hercegnő tényleg elmebeteg. — Több képviselő értesítte a kormányt arról a szándékáról, hogy a parlament egybehívása után azonnal interpellálni fog ez ügyben. Az a botrány, amelyet oly nagyon elakarnak nyomni, csak még nagyobb erővel fog kitörni.

* **Meghívó a debreczeni jótékony nőegyesület 1898. május hó 15-én délután 5 órakor az arvház üléstermében tartandó választmányi gyűlésére.** — Tárgyai: 1. Elszámolás a népkonyháról. 2. Folyó ügyek.

* **Debreczeni tfjak kitüntetése.** A magyar tudományos egyetemen hirdetett pályázatokon a nyertesek között ismét két debreczeni ifju nevével találkoztunk. Az egyik Vertessy Jenő bölcsészettan hallgató 180 frtot, a másik Ujlaky Géza végzett jégballgató 80 fr: pályadíjat nyert.

* **Köszönetnyilvánítás.** Kertész Mihály és családja mélyen áterzett köszönetnyilvánítja a tiszteletreméltó közönségnek azon nagymértékben tanúsított részvételt, melyet a feledhetlen feleség és családanya n. B o j t o r Erzsébet ravatalánál és temetésekor kifejezett és amelylyel méltó fájdalomt enyhíteni igyekezett.

* **Vasúthálózatunk szaporodása.** A kereskedelemügyi miniszteriumban legutóbb elkészült kimutatás szerint, — mint érteültünk — jelenleg az országban tiz új vasútvonal van épülőfélben Ezek a vonalak a következők: Kutti-országhatár Lundenburg felé; az árvavölgyi vasut Kralovántól Szucháhoraig az országhatáron; Szatmár-Fehér-Gyarmat; Szegh — Kisujszállás; Vészto—Kötegyán—Hollód; Küküllőszeg—Sóvárad; Buziás—Lugos—Miosillye; Zombolya—Nagybecskerek; Szóvány—A ibunár; Szamos—Antalva. — Ez új vonalak számítása nélkül a Magyar Államvasutaknak jelenleg 2183 állomása szolgálja a forgalmat.

* **Pósa bácsi Szatmáron.** A szatmári gyermekvilágban nagy az öröm és a mozgolódás, a kicsinyek egy szép estére készülnek, amelyen az ottani színházban — mint azt a debreczeni hírapírók is tervezik, városunkban Pósa bácsi, Rakosi Viktor, Bródy Sándor és Bársony István, fognak mesélni, úgy hogy a papáknak és mamáknak is gyönyörűségük lesz benne. Maj. 19-én utaznak Szatmárra, hol már készül fogadásukra az Ezres asztaltársaság. Ugyanakkor atjönnek Szatmárra a nagybányai festő-telep tagjai is. A társaság elmegy Erdődre és Koltóra. Petőfi boldogságnak tanyáihoz, hazafelé betér Nagybányára a festők látogatását visszaadni.

* **A munkástörvény népszerű magyarázata.** A belügym. az egyes törvényhatóságoknak átírt, hogy a munkástörvény népszerű magyarázata iránt intézkedjék. A tanács egy helybeli polgárt bízta meg azzal a munkával, hogy az 1898 évi törvény cikket magyarázza. A zamatos magyarsággal körül metszett népies nyelven írott füzethez a gazdasági munkások kateja van mellékelve.

* **Öngyilkos fodrász segéd.** Az öngyilkosság betegsége a legutóbbi időben mintegy járvány szerűleg lepett fel városunkban. Különösen a folyó hóban gyakran kellett ilyen híreket regisztrálnunk. A járványos betegség áldozatai legtöbbször fiatalok. E helyen is egy 17 éves fodrászsegéd öngyilkosságáról kell hírt adnunk. Kozma Peter, Károly nevű fia tegnap délelőtt a Szent Anna utca 2548 sz. ház mögött levő Reviczky kertben 7 m. iméteres revolverrel szíven lötte magát. A golyó nem tévesztette irányát s az öngyilkos halva rogyott össze. Az öngyilkos egy helybeli fodrász üzletben tanult mesterséget, de legutóbb nem kapott helyet. — Othon szomorkodott a miatt, hogy nincs foglalkozása. A fiu köcsön kért egy revolvért egyik ismerősétől s azzal véget vetett életének. Dr. Varga Emil odaérkeztek már halva találta Kozma Károlyt. Az öngyilkos hozzátartozói előtt legkisebb jellel sem árulta el szándékát, sőt kevéssel azelőtt jóízűen ebédelt. Hozzátartozói a következő gyászjelentést adta ki: Mely fájdalommal, megőrt szívvel tudatjuk, forrón szeretett gyermekünknek, testvér és sógorunknak Kozma Károly fodrász segédnek, elele 17. évében váratlanul történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei május 15. d. n. 3 órakor, Szent Anna-utca 2548. sz. halottas háznál a ref. egyház szertartásai szerinti ima után fognak a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely vegtisztességre rokonainkat, barátainkat és az elhunytak pályatársait, bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. máj. 13. Bánatos szülei: Kozma Péter és neje szül. Palcsik Maria. Testvérei: Mariska, férjével Ehrenfeld Zsigmonddal és gyermeke, Juliska, férjével Olah Ferenczel, Eszti, férjével Nok Gyulával, Tszéz, Róza és Imre. Nagynénje: Özv. Bodo Samuelné, szül. Kozma Juhanna. — Áldott legyen emlékezetük! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezi.

* **A debreceni könyvnyomdászok** önképző osztálya által vasárnap a halapi erdőre tervezett bányás kirándulás igen pompásnak ígérkezik, melyre felhívjuk a közönség figyelmét. Mint érteülünk, a versenyek, léggömbök b. csatása, valamint a halapi osztályosorsjáték h. a a de utáni vonat érkezése után tartanak meg. E te pedig fényes tűzijáték lesz. Ez érdekes multság iránt városzerte általános az érdeklődés.

x **A Magyar Ujság.** Högyes dr. találmányával, az asbest talpbeccsel teljesen megoldottak tartja a labbeli kérdést. »A tudomány — írja a nevezett lap — tanúságot tett mellette. Kell-e ennél jobb bizonyíték?»

A debreczeni daleylet Konstantinápolyban

A debreczeni daleylet május hó 20-án indul a nagy utazásra Konstantinápolyba, ahol a szultán ő felségének főemberei készítik elő a fogadtatást és az ünnepélyt. Tehát körülbelül május 25-én a kiosk mellett levő kiállítási palotában hangzanak föl a debreczeni daleylet tagjainak ajkairól a mi nótáink, azok a csodálatosan változó és szépségeiben gazdag dalok, amelyeknek öserdei szépsége bizonyára a lelke mélyéig hat az idegen népnek is, érzelmeiket és indulatokat kelt majd föl, érdeklődést és ha lehet még bensőbb vonzalmat, még közvetlenebb érdeklődést.

Az érdeklődés különben megvan a legmagasabb helyről a szultán ő felségéről is. Mint azt az őszes fővárosi lapok is megírták olyan mérvben, mely büszkeséggel tölti beti el, nemcsak a dalárda minden egyes tagját és a magyar dal minden önzetlen barátját, de a legkellemesebb hatást keltheti a mi városunk közönségénél sokkal nagyobb körben is.

A szultán ő felsége ugyanis két főemberével minden szükséges intézkedést megtett arra nézve, hogy a debreczeni dalárda illő fogadtatásban részesüljön. A Konsantinápolyban tartandó hangverseny pro ramját véglegesen négy nappal a megérkezés előtt állapítják meg a török kabinet utján.

Minden jel arra vall, hogy a szultán fontosságot tulajdonít annak, hogy a debreczeni daleyletét a hagyományos török vendégszereteten túl is kiváló megtiszteltetésben részesítsék.

A sok intézkedés közülcak azt az egyet említjük föl, hogy a hangversenyre a jegyet a főszertartásmesteri hivatal adja ki. A fogadtatás tehát hivatalos lesz. A debreczeni dalárda tehát szintén a hivatalos jelvényekkel, a hivatalos lobozóval kell megjelennie.

Összesen 60 tagja lesz a Debreczenből Konstantinápolyba randuló társaságnak. — A nevsort közölni fogjuk.

A török sajtó élénk érdeklődéssel foglalkozik a debreczeni daleylet hangversenyeivel, a melyről kiválóan érdekes és speciális dolgról ír és ilyen rokonszenves hangon hívja fel a török előkelő világ figyelmét. — A hazai sajtóra sem lehet panaszkodni. A fővárosi lapok a Pesti Hírlap, Országos Hírlap, Budapesti Hírlap, Egyetértés, Pesti Napló, Magyarország, Pester Lloyd hosszabb rövidebb rokonszenves közleményben ujságotak az érdekes művészi eseményt.

Sajnos nincsen fény árnyék nélkül. — Midőn azt látjuk, hogy a debreczeni daleylet ritka ambícióval halad előre az ő megszabott utján és diadalról—diadalra hordozza lobogóját, bizony nem gondolunk arra, hogy ennyi törekvést, ennyi buzgalmat támogatni kell. Ha van olyan kulturális egyesületünk amely Debreczen életének, műveit társadalmának, a magyar népi fejlődésének szolgálatokat tesz, — azt nem volna szabad teljesen a maga erejére hagynunk. — Nem szabad engednünk, hogy az anyagi áldozatokban kimerüljön ez az egyesület. — Az alföldi városok hemzsegek az olyan egyesületektől, amelyeknek csak a cégéblájuk van meg, máskülönbben a magyar közművelődés verkerítéséig, vagy semmivel sem pezdinik föl. Szóval az Alföld, sok helyen sok az elettelel tehetetlen egyesület, mely nélkülözi a vezető szellemet. Debreczenben nem hiányzik az iránt, hogy a nemes ambíciót megbecsüljék, akadtak, kik kisebb nagyobb áldozatokkal támogatták a dalárda. De erre most volna a legnagyobb szükség.

Hiszzen a kivivandó erkölcsi siker nemcsak a daleyleté, hanem a városé is. Kivánjuk, hogy dalárda nek ne induljon avval a tudattal a hosszú nagy vándor utra, hogy itthon nem méltányoltak eléggé törekvéseiket.

CSARNOK.

Asszony akarok lenni.

Írta: **Fehér Dezső.**

Nánunk minden 25 esztendő leányának kabinbéllyeg kerül a homlokára, melyet csak úgy törölhet le onnan, ha hamarosan férjhez megy. Minthogy pedig ez ebben a bozomány hajhaszó esuf világban nem megy olyan könnyen, viselik a kabinbéllyeg sokan, nagyon sokan néma martíromsággal, titkon hulló könnyek keserű záporában.

Regényekben, szindarabokban vajmi keveset olvas erről az ember, de itt a kisváros tarka kaleidoszkopjában látjuk azt a kalváriát, a melyen szenvedve, gyötörödvé és piruló arccal járnak azok a szegény leányok, akik veszedelmesen közelednek a három X. fele és idegesen fűrkéző tekintetükkel meg mindig nem tudják megtalálni azt az utat, mely az oltárhoz vezet.

Mert míg ezt az utat meg nem találják, míg legalább karonfogva nem sétálhantak egy vőlegénynek címzett ural, addig nyomon kíséri őket a kisvárosi közvélemény metsző gunyja, bantalma szanalma.

Mintha szemtelenül sugnák fülébe mindenfelől ezt a rettenetes szót:

»Hogy még mindig nem mentél férjhez?«
És mintha az ifju menyecskék és immár főkötőt viselő iskolatársnők incselkedve gyötörnék: »Látod, én már asszony vagyok, pedig te mennyivel öregebb vagy nálam.«

És hörgöve miot a sebzett vadak: elszántan, mint a halálra ítélték futnak az utcáról, menekülnek a világ szeme elől haza, haza... Othon pedig kezeiket tördelve, a láztól fuldokolva ostromlják a szegény öreg szülőket:

— Asszony akarok lenni! Értitek? — Nekem mindegy, akárkit is hoztok. De ez így tovább nem tarthat, asszony akarok lenni!...

Gerstlerék végre is fogtak valahol egy öreg urat. Nagyon öreg volt már Brand Fülöp, de annál gazdagabb. Domoszlói birtokát egy felmilióra becsülték, de ettől eltekintve, a couponokat szelő ollójával is megkeresett évenként 50—60 ezer frtot.

A mikor már a három öreg szépen meg egyezett, akkor az öreg vőlegény jelölt, őai szokás szerint egyedül hagyták a leányt, hogy megértsek egymást ketten.

Gerstler Frida borzalammal, üveges szemekkel nézett a csöndes öreg urra, a ki megalkudott rá. Bantotta a csöndessége is, még csak úgy sem viselkedett vele szemben, ahogy a komikus vén don Juanok szoktak, hanem rideg közönynyel ült le a karoszékhé, rágyújtott egy szivarra, miután erre előbb udvariasan engedelmet kért, aztán fölvetve tekintetét a legegőben uszkáló vaskarikákra, pneumatikusan csak ennyit mondott:

— Hát talán beszéljessünk Frida kisasszony?

A leány ijedten pihegett fel. Meglepte az öreg bácsi hideg flegmája. Azután pedig bosszantotta. Arczán kigyuladt a harag pirja és kihívó modorban vágott vissza,

— Jó, hát beszéljessünk.

— Emlékezik még rám Frida kisasszony — kezdte az öreg Brand, észre sem véve a leány idegességét. — Tapolcán találkoztunk öt évvel ezelőt. És én akkor jöttem rá, hogy megvert engem az Isten. Azt mondom, hogy megvert, mert olyanak teremtett, mint a minő az ősi róza, mely későn a hervadás időszakában kezd virulni. Az a mámoros érzés, mely magában egyes ti ennek a hitvány életnek minden boldogságát, a többi embereket ifju korukban fogja el, az én öreg szívem ejtáján későn kopogtatott, a mikor másut kihamvadt már végképp a szerelem tüze. Idáig üzött az a szikra, mely első látására lobbol vetet a szívemben, idáig kergette azzal a csalfa reménykedéssel, hogy esodak történhetnek, pedig hat vén számár vagyok ugy-e? Csak mondja ki bátran Frida kisasszony. Ha őszintén bevalja, hogy nem képes arra, hogy ifju életét az enyémhez fűzze, akkor sem fogok érte nehezíteni.

— És ha azt mozdánám, mit csinálna akkor Brand ur?

Az öreg urat valami fuldokló köhögés fogta el, úgy, hogy egészén belapirosodott az arca, aztán szomoruan így szolt:

— Azt mondanám Frida kisasszony, hogy ha már ön nem tehet engem boldoggá, legalább engedje meg azt, hogy én tehessem önt boldoggá. Ezt az egyetlen örömet még s talán megengedhetné nekem; hiszen a családotól öreg szerelmeseknek ez az egyetlen vigasztalódása.

— És mivel mondhatná elő ön az én boldogságomat? — kérdezte növekvő érdeklődéssel a leány.

— Azzal — felelt Brand — hogy ezt a csékely 30 ezer forintot, ami eddig akadály volt annak, hogy önt szívemnek igazi választottja, dr. Baló nőül vehesse, még ma átadom Baló urnak oly föltétel alatt, hogy holnap megkeri az ön kezét.

Frida a meglepetés és a megdöbbenés hangján kiáltott fel:

— De hát honnan tudja ön, hogy én Balót szeretem?...

(Folyt köv.)

Szerkesztői üzenetek.

V. J. Hogy valaki jól tudjon írni, feltétlenül szükséges ismernie a betűket. Ez a kellék mint azt a „Küzdelemből” látjuk kegyedben megvan. De mégis hiba az, hogy pl. olyan aprólékosságokkal mint a helyes írással nem törődik és ilyesmiket ír, mint: gondolatok, nyugalom honolt szívébe, csörömpöléssel, liheget (Az ifj! szörény.) A meséről nem mondjuk el véleményünket, hölgyekkel szemben udvariasak vagyunk.

M. Gy. Türelem.

K. Rózsa. Rossz verset nem szabad írni, ez a tizenegyedik parancsolat.

Gleichenberg gyógyhely

Steierországban.

Gyógyeszközök; Alkalikus- muriatikus források, savó, tehén- és kecsketej, [Száras etetés], kefir; fenyő és orvosi inhalláció, forrás-fecskendezések az egyes kabinokba, pneumatikus kamara, szénsavas acél és pezsgő fürdők. Hidegvíz-gyógyintézet.

Idény: május 1-től szeptember végéig.

Felvilágosítás és prospectus ingyen, lakás megrendelések

Gleichenberg gyógyigasztóságánál.

Egy vidéki gépgyár ügyes utazót keres azonnali vagy későbbi belépésre. Ugyanott egy könyvelő is felvétetik június 15-iki belépésre.

Czim a kiadóhivatalban.

1898. november hó 1-től

Piacz-utczai 1829. számu házunknál

a főpostával szemben

egy bolthelyiség

kiadó.

Debreczeni ipar és kereskedelmi bank.

Aranyozó üzlet.

Van szerencsém tudomására hozni Debreczen és vidékének, hogy

aranyozó üzletemet

május 1 től Morgó utczai lakásomról áthelyezem

főter, Teleky-utczá 2135. sz. ház alatt levő üzlethelyiségbe

s kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Dömsödy Lajos

aranyozó-mester.

Aranyozó üzlet.

ARANYOZÓ ÜZLET.

ARANYOZÓ ÜZLET.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

ajánlja

4 1/2% kamatozású zálogleveleit

melyeknek biztosítékul való elfogadását, az. méltóságú m. kir. minisztérium — a közigazgatás minden ágára nézve, közzétette, melyek ennél fogva vállalatoknál, bírósági árveréseknél biztosítékul és bánatpénzülválo letétekre, valamint **tőkebefektetésül** is kiválóan alkalmasak.

Ezen záloglevelek biztosítékul való letétel végett megfelelő fedezet mellett **ki is kölcsönöztetnek.**

Michelstädter S. E. és H.

mind az 5 világrészben elősmert, izléses és szolid gyártmányért számos világ- és ipar-kiállításon kitüntetett elsőrangú

czipőgyára

LEITOMISCHL.

BÉCS.

WLASCHIM.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan berendezett

debreczeni czipő gyári raktárát

a mely szép és jó árukkal mindenkor verseny nélkül áll.

Alku nincs. Kizárólag csak saját gyártmány. Tulkövetelés kizárva, a mennyiben minden czipő talpán a szabott gyári ár be van vésve.

Biczikly sport czipők czégünk kizárólagos szabadalma, egyenesen e célra készített különlegesség. Kerékpározóknak nélkülözhetetlen. Könnyű, kényelmes és jó.

Michelstädter S. E. és H.

czipő gyári raktára Debreczen, főpiacz, a „Hungária”-val szemben.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindely- és deszkatetők,
továbbá

szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek
a földbe ásatnak, **kerítések** s **gaz-**
dasági eszközök befestésére, hor-
dókban a 50, egész 250 súlytartalom-
mal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok
részére ajánlja jutányos ár mellett:

Legszeszgyar igazgatósága

DEBRECZENBEN.

500 FORINTOT

fizetek annak, ki a **Bartilla-szájviz** használata
után újból fogfájást kap, vagy szájának szaga
támad. Üvege 35 kr. Csomagolásért külön 10
kr. **Bartilla A. örökösei E. Winkler Wien,**
19 I. Sommergasse 1. Kapható Debreczenben:
Mihalovits István a „Kigyóhoz” címzett
gyógyszertárban. Határozottan kérjünk **Bartilla**
szájvizet. Hamisítások följelentésért jó díjazás
adatik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentált az idő megpróbálásá-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomesillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél,
csúznál, tagszaggatásnál és meghúléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kisebbbortéki utánzat van forgalomban. **Ki**
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Északmagyarországi egyesített köszénbánya és iparvállalat

részvény-társulat képviselősege Debreczen.

Mint fentnevezett köszénbánya képviselője, van szerencsém a
közelgő **cséplési idényre** a t. gazdálkodók b. figyelmét általános
közkeveltségnek örvendő

szenünkre

felhívni. Ajánlok cséplési szükségletekre

baglyasi, karanesi és esibai szenet

bármely állomásra szállítva

felette jutányos árban.

Tisztelettel

Klein Adolf

Miklós-utza 1956.

AZ „ANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Igazgatóság:

Bécs, I., Hoher Markt II.
(Anker-hof)

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI., Deák tér 6. sz.
(Anker-udvar)

a társaság saját házaiban.

Olcsó díjak, nagyon kedvező feltételek, a képzelhető legnagyobb biztonság.

Összes vagyon 1897. év végén	124 millió korona.
Biztosított tőke 1897. év végén	480
Eddigi kifizetések	202
A osztalékterv szerint nyeresémosztalék 5 év után évenként.	
B	már 3 év

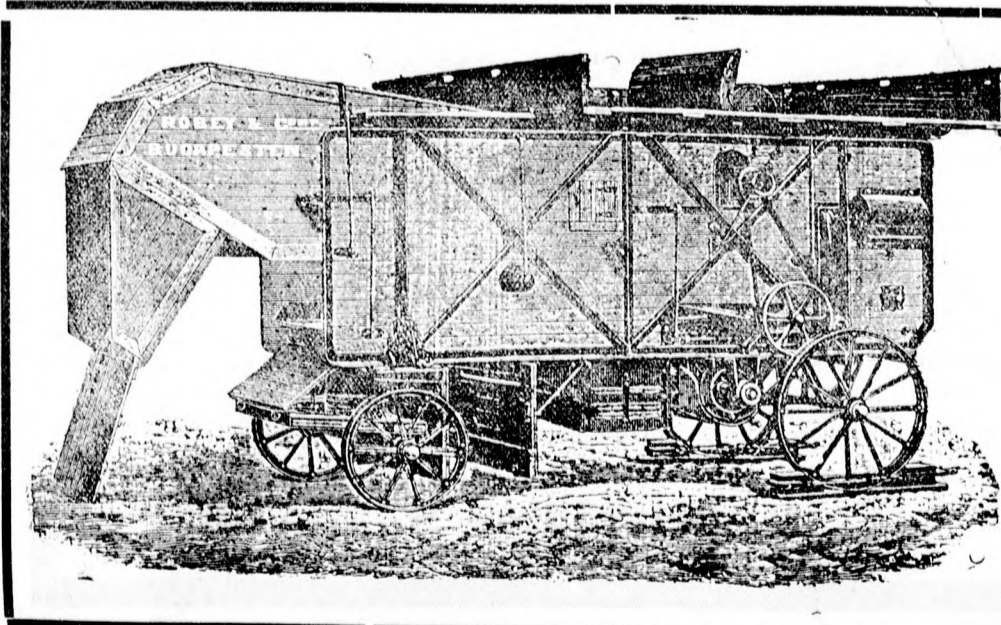
A nyeresémosztalék A osztalékterv szerint évek óta az évi díj 25%-át teszi ki. B osztalékterv szerint az 1894. évben biztosítottak az évi díjak 12%-át, az 1895-ben biztosítottak az évi díjak 9%-át kapták.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Mindennemű haláleseti-, életesei- és járadékbiztosítás.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, hová ügy-
nökségek iránti ajánlatok is intézendők, valamint a társaság ügynökei.

Debreczeni főügynökség: Főuteza, Szalay-ház.
JÓNÁS MÓR.

Robey & Comp.

gépgyárosok

BUDAPEST, IX., Rákos-utca 7—9. szám

(az iparművészeti múzeum mellett.)

Legelső gyártói

a vaskeretes cséplőgépeknek.

Gőzmozgonyok, cséplőgépek, kazalrakó gépek,
uti mozdonyok vízszint fekvő talpazatos gőz-
gépek, Cornwall, gőzkazánok, magas nyomásu
vagy Compound Robey stabil-gőzgépek moz-
dony kazánal, malmok és malomberendezési
tárgyak.

Arjegyzékek és költségvetések kíváná tra in-
gyen és bérmentve.

Tessék a czimre vigyázni!

Alapított
1880. évben.

Hrabéczy Antal

vegyészeti gőzmosódája, műfestészete és tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 1801. szám.

Alapított
1880. évben.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet, — mely 18 éves fenállása óta osztatlan elismerésben részesült — a modern technika legújabb eszközeivel **ujjonnan felszereltem és kibővítettem**, úgy, hogy az nemcsak a fővárosi, hanem a külföldi hasonló intézetekkel is képes versenyezni. Több oldalról hangoztatott kívánságnak megfelelően egy

fővárosi férfi szabót

alkalmaztam azon czélból, hogy a munkában adott férfi ruhák szakszerűen kijavittassanak és ki is vassaltassanak.

Festetek: selyem, gyapju, pamut, fél-gyapju kelmék, mindennemű női ruhák egészben vagy szétbontva, buterkelmék, női jaquetek és uri öltözetek.

Tisztítanak: Női-, u. m. házi-, utcza- és bál ruhák, a legvilágosabb és legvalótlanabb színű selyem ruhák, naperayók, uri öltözetek, szőnyegek és függönyök.

Katonatiszti lópokrócok festése és tisztítása.

Vidéki megbízások a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.

Tessék a czimre vigyázni!

Eladó birtok.

200 magyarhold, simafekvésű jó buzatermő **tagbirtok**, gazdasági épületekkel kedvező fizetés mellett, esetleg egy debreczeni házzal is elcserélendő. Értekezhetni **Dimák György birtokossal**; Uj Német u. p. Alsószopor.

Dr. Högyes-féle

az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbetét.

Egy találmány, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatva van, hogy az emberi test leglényesebb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyukszem, borkeményedés, lábfeltörés, lábégés meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét Dr. Högyes-féle szabadalmazott Asbest talpbetéttel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megbecsülhetlen értékű. Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Ára páronként 1 frt 20 kr gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospectusok ingyen. **Általános Asbestárny-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utca 18**

Serravallo-Chinabora

v a s s a l,

orvosi tekintéyek, mint udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neuser tanár, Dr. Schuta tanár, Dr. Weinlehner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyengék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.

Arany érem:

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894 Berlin 1895., Páris 1895.

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használják. $\frac{1}{2}$ literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban.

Serravallo gyógyszerár Triestben

gyógyszerár nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

Reisenbahn Ant.

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntőde

Budapest, VI. Eötvös-u. 38.

Legújabb vívmány a találmányok terén.

Két löerejű járgányos tisztító eséplőgép 22 széles dobbal, zsákoló készülékkel, szab. golyós perselyllyel, két könnyű ló bőven elég annak hajtására és a piaczképes buzát zsákba adja.

Ajánlja továbbá minden másfajta gőz és járgány eséplőkészleteit, arató és fűkaszáló gépeket, legújabb rendszerű vetőgépeit valamint minden más talajművelő eszközt és egyéb gazdasági gép és eszközöket. Részletes árjegyzékkel és árajánlattal bérmentve készséggel szolgál.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsólóit, Stibor-féle körfürészeit.

Millennium kaszáló- és arató-gépeit,

továbbá **SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.**

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Heves-, Hajdu- és Szatmármegye képviselői: **Markus és Schwarz Eger—Debreczen.**

Házutáni földek haszonbérbe adása.

A debreczeni ref. egyház tulajdonát képező ondódi földek haszonbérbe adása a következő:

1. A Szekely Dienes fele házas telek utáni ondódi föld.
2. Az ispotályi szegények malom telek utáni czucei föld.
3. A Baranyi fele házas telek utáni ondódi föld.
4. A felsőbb Leánynevelő-intézeti telek utáni ondódi föld.
5. A nagy-csapó-utcai leányiskola telek utáni ondódi föld.
6. A hatvan-utcai kettős iskola telek utáni ondódi föld.
7. Az arók-utcai kettős iskola telek utáni ondódi föld.
8. A varga-utcai leányiskola telek utáni ondódi föld.
9. A péterfia-utcai leányiskola telek utáni ondódi föld.
10. A miklós-utcai leányiskola telek utáni ondódi föld.

A debreczeni ref. egyház gazdasági bizottságának az 1898. év március hó 31. tartott ülésének 275. száma végzése folytán a fent megnevezett földterületet f. évi október hó 1-jétől 6 egymástán következő évekre nyilvános árveréseni haszonbérbe adása elrendelvé, a mely árverés megtartása f. hó 18. d. u. 3 órakor az egyház tanácsstermébe tüzetven ki.

Az árverelni szándékozók azzal a megjegyzéssel bivatnak fel, hogy az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt az egyház irodájában megtekinthetik.

Debreczen, 1898. május hó 7.

Otrokocsi Végh János,

az ev. ref. egyház gazdasági gondnoka.

Az Ondódon 22
öl föld eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál, Möldner József fodrász, „Bika“ szálloda.

The Premier Cycle Co L'd. (Hillman Herber Cooper.)

Gyárak: Coventry Anglia, Eger Csehország, Doo Nürnbergnél.

Évi készítés 60.000 bicikli.

Vezérképviselőség Magyarország részére: Kann és Heller Budapest, Váci-körút 62. szám.

DEBRECZEN részére **BAUER és TÁRSA**

Péterfia-utcán.

Pályázati és árlejtési hirdetmény.

A hajdu-böszörményi ev. ref. egyház pályázatot hirdet egy h.-böszörményben építendő 8 tanteremmel, I tanítói és I szertári szobával bíró egyemeletes központi leányiskola teljes felszereléssel tervezésére, költségvetésére, és vállalatba való adására.

A tervezésnél betartandó a nmélt. vallás és közoktatásügyi minisztérium ide vonatkozó szabványai és rendeletei.

Felszerelésre nézve megkivántatik, hogy vasvárral mozgatható székek legalább 80—80 növendék részére helyezendők el egy-egy tanterembe (lásd a hajdu-hadházi ev. ref. iskolákban lévőket.)

Készítendő (100 hozó léptékben az alapok, a földszint, az emelet alaprajza, egy homlokzat és annyi metszet a mennyi az alkalmazott szerkezetek megértésére szükséges, és a részletes költségvetés.

Pályázók kötelesek a tervezet mellett egyidejűleg a munka elvállalására is kötelező ajánlatot tenni.

Pályázati határidő f. év június hó 1. d. e. 10 óra a mikorra a tervezet, költségvetés, valamint az ajánlat a vállalási összeg 5 %-lékával, mint biztosítékkal tiszteletes Szolnok Gerzson lelkész, iskolaszéki elnök urhoz nyújtandók; később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A legjobbnak talált mű tulajdonosa 300 frt jutalomban részesül, melyért tartozik a kiviteli és összes részletrajzokat is beszolgáltatni és egyidejűleg megfelelő ajánlat mellett a kivitellel is megbízatni fog.

Érdeklődők bővebb értesítés végett tiszteletes Szolnok Gerzson lelkész urhoz fordulhatnak.

Egyház fen tartja magának a jogot, hogy a beérkező tervezetek és ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy esetleg másképpen is intézkedhessen.

A h.-böszörményi ev. ref. egyháztanács 1898. május 10-iki üléséből.

Magi Sándor
jegyző.

ifj. Sóvágó Gábor
főgondnok.

Szolnok Gerzson
lelkész h. elnök.

JÁRVÁNYMENTES HELY. Alla nd fürdőorvos.

KLIMATICUS GYÓGYFÜRDŐ ÉS HIDEG-VIZGYÓGYINTÉZET.

Remek szép fekvéssel, kiránduló helyek, kel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:
Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyúvíz és fürdők, sós- és lonyó-belégzési intézet, vilány-masszázs, természetes melegtej, kefir, juhsavó; mindezek czélzerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

UJONNAN épült vasúti állomás.

Gyógyjavallatok:
Tüdőbajok, malária, (mocsarláz), gőge-, hörg- és tüdőhurut, gyomorhurut, emésztelenség, máj- és lépágyak, vizeletgyulladás, specifikus és gőrvényes esontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. — Vérhajók, köszvény, görvény, bujakör, delirium trem. potat. Női bajok, fehér folyás, sápkör, havi zavaroknál.

Kitűnő ellátás és lakás.
Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál.

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.
Gyógyszertár. KÉT VENDEGLŐ
Idény: Májustól Októberig.

Ujdonság!

mely minden eddigi találmányt felülmul biztos hatásánál, minőségénél, czélzerű kezelés és olcsóságánál fogva a **Reithoffer-féle szabadalmazott**

rovarirtó por

kapható minden fűszerüzletben és gyógyszerárban,

Nagybani eladás kizárólag

IPPEN és SCHWARCZ cégénél

DEBRECZEN, CSANAK-HÁZ, BIKÁ-SZÁLLODA MELLETT.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.